

# CEZAYİR PAZAR BİLGİLERİ



T.C.  
Ticaret Bakanlığı  
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler  
Genel Müdürlüğü

# İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI .....	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ .....	10
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER .....	11
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	14
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER .....	16

# 1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

## A) Dış Ticaret Mevzuatı

Cezayir ekonomisiyle ilgili altı çizilmesi gereken ilk konunun hidrokarbon sektörüne olan bağımlılıktır. Dünya petrol fiyatlarında yaşanan düşüşler, ülke ekonomisinde hem bütçe açığı hem de dış ticaret açığına sebep olmaktadır. Dolayısıyla, özellikle dış ticaret açığının azaltılmasını sağlamak amacıyla dış ticaret mevzuatı sıkça değişmektedir.

Cezayir, bütçe açığını kapatmak ve ticaret dengesini tesis etmek amacıyla ithalatı kısıtlayıcı tedbirler almaktadır. Bu kapsamda 2019 yılında uygulamaya konulan ek ithalat vergileri(%30 ila %200 oranında) ile tarife kontenjanı (otomobillerde) uygulaması birlikte yürütülmektedir.

Aşağıda yer alan ürünlerin Cezayir'e ithalatı yasaktır.

- İkinci el makinalar (kullanılmış),
- Taklit ürünler veya orijinal olduklarını gösteren sahte işaretler taşıyan eşyalar,
- Oyuncak tabancalar (tabanca ve diğer ateşli silahları bire bir taklit eden oyuncakların ithalatı, üretimi, dağıtımı ve pazarlanmasını yasak);
- Patlayıcı maddeler (havai fişek ve diğer piroteknik eşyalar);
- İlaçlar, narkotik ve zehirli maddeler;
- Kullanılmış veya tekrar kaplanmış lastikler
- Geçici kabul rejimi kapsamında yerleşik olmayanlar tarafından ithal edilen araçlar hariç kullanılmış araçlar;
- Silahlar ve mühimmat;
- Kullanılmış ticari yedek parçalar;
- Ahlaka ve geleneklere aykırı kitaplar, dergi, filmler ve makale vb.;
- Ozon tabakasını incelten maddeler (ODS); (ozon tabakasını incelten maddeler, bunların karışımları).

Diğer taraftan aşağıda yer alan ürünlerin ithalatında ise Cezayir'de bir otoriteden izin, onay veya bir sertifikanın alınması gerekmektedir.

1-Canlı hayvan ve hayvansal ürünler :

Canlı hayvan ve hayvansal ürün ithalatı ve ihracatı, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın izne tabidir.

İthal ya da ihraç edilen hayvanlar ve hayvansal ürünler, ulusal bölgeden giriş ya da çıkışı sırasında veteriner sağlık denetimine tabidir.

2-Veteriner ilaçları :

Veteriner kullanımı için ilaçların ithalatı, Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı tarafından verilen onay ve aynı Bakanlığın veterinerlik birimi tarafından yapılan uygunluk kontrolüne tabidir.

3-Psikotropik ve narkotik ilaçlar :

Narkotik ilaçların ve / veya psikotropik maddelerin ithalatı ve ihracatı Sağlık Bakanlığı tarafından verilen izne tabidir.

Her bir işlem için ithalat veya ihracat yetkisinin geçerliliği, teslimat tarihinden itibaren üç (3) aydır.

4- Tıbbi malzeme, ekipman ve aletler :

Tıbbi ve cerrahi ekipman, enstrümantasyon, sarf malzemeleri ve ekipman ithalatını, teknik şartları sağlayan firmalara yapabilir ve söz konusu ithalat Sağlık Bakanlığı'nın onayına tabidir.

5- Tatlandırıcı :

Tatlandırıcı içeren gıda maddelerinin ithalatı ve / veya imalatı, Ticaret Bakanlığı tarafından verilen ön izne tabidir

6-Spesifik bir toksisite veya risk taşıyan tüketim ürünleri :

Farmasötik ürünlerin ve asimile maddelerin veya kozmetik ve kişisel hijyen ürünlerinin hariç olmak üzere, bir toksisite veya belirli bir risk taşıyan tüketim ürünleri, ulusal bölgeye kabul edilmeden önce Ticaret Bakanlığı'nın yetkilileri tarafından kontrol edilir. Mesleki faaliyet kapsamında kullanılan ürünlerin ithalatı izne tabi değildir.

Toksisite veya belirli bir risk özelliği sergileyen tüketim ürünlerinin ithalatından önce yetkilendirme talebi, Ticaret Bakanlığı Rekabet ve Fiyatlar Müdürlüğü'ne (DCP) yapılmalıdır.

Toksik nitelikte herhangi bir tüketim ürününün veya bir veya daha fazla yasaklanmış kimyasal madde içeren belirli bir riskin ithali yasaktır.

Toksik nitelikte veya belirli bir risk taşıyan tüketim ürünlerinin ve tüketici ürünlerinin üretimi için kullanımı yasaklanmış veya düzenlenmiş kimyasal maddelerin listeleri [www.douane.gv.dz](http://www.douane.gv.dz) adresinden ulaşılabilir.

7- Tehlikeli kimyasal atıklar :

Söz konusu atıklar üç kategoriye ayrılır

- Tehlikeli özel atıklar dahil olmak üzere özel atıklar;
- Evsel ve benzeri atıklar;
- Atıl atıklar

Özel tehlikeli atıkların ithalatı kesinlikle yasaktır.

8-Ozon tabakasını incelten maddeler, bunların karışımları ve bunları içeren ürünler :

Kullanılmış, geri kazanılmış, geri dönüştürülmüş veya yenilenmiş kontrollü maddelerin ithalatı yasaktır.

Aşağıdaki maddelerin de ithalatı yasaktır:

- Hidrobromoflorokarbonlar (HBFC'ler);
- Bromoklorometan;
- Kloroflorokarbonlar (CFC'ler);
- Diğer tamamen halojene kloroflorokarbonlar (diğer CFC'ler);
- Halon;
- Karbon tetraklorür;

- Metil kloroform,
- Metil bromür,
- Hidrokloroflorokarbonların (HCFC'ler) ve HCFC içeren karışımların ithalatı, Enerji Bakanlığı'nın yetkilileri tarafından verilen ön ithalat iznine ve Bakanlık tarafından verilen bir ithalat kotasına tabidir.

9-Patlayıcı maddeler :

Patlayıcı maddelerin ithalatı ve ihracatı Milli Savunma Bakanlığı'nın onayına tabidir.

10- Asbest :

Her türlü asbest lifi ve onu içeren ürünlerin ithalatı, imalatı ve pazarlaması yasaktır.

11-Madeni Yağlar :

Enerji Bakanlığı tarafından onaylanan işletmeler ile kendileri tarafından satılan araçların garanti koşullarını karşılamak üzere otomobil bayileri madeni yağ ithalatı yapabilmektedir.

12-Ölçüm aletleri :

Ölçü aletlerinin ithalatı, Ulusal Metroloji Ofisi (ONM) tarafından verilen vizeye tabidir.

13- Telekomünikasyon terminal ve radyo tesisat ekipmanları :

Telekomünikasyon terminal ekipmanı veya radyo tesisatı ithalatı, Posta ve Telekomünikasyon kurumu (ARPT) tarafından verilen onaya tabidir.

Mobil telefon terminalleri (2G, 3G ve daha fazla terminal, 2G, 3G ve daha fazla tablet, 2G, 3G ve daha fazla modem) de söz konusu onaya tabi ürünler arasında yer almaktadır. Ancak, ses ve televizyon yayın ekipmanı onay dışında bırakılmıştır.

Posta ve Telekomünikasyon kurumu tarafından onaylanan ekipman, satıştan önce ARPT onay numarasını taşıyan çıkarılamaz bir etiketle etiketlenmesi gerekmektedir.

14- Harp malzemeleri, silahlar ve mühimmat :

Milli Savunma Bakanlığı, devlet adına, kendi gözetiminde yer alan kuruluşlar ve şirketler aracılığıyla imalat, ithalat ve ihracat tekeline sahiptir.

15- Radyoaktif maddeler içeren malzemeler :

Radyoaktif maddeler içeren malzemelerin ithalatı, ihracatı ve transit geçişi Atom Enerjisi Komisyonu Kurumunun önceden onayına tabidir.

İyonlaştırıcı radyasyon yayan cihazlar bildirim prosedürüne tabidir.

Radyoterapi cihazlarının yanı sıra tıbbi, cerrahi, diş veya veterinerlik kullanımı için bile alfa, beta veya gama radyasyonu kullanan cihazların ithalatı, tıbbi, cerrahi, diş veya veterinerlik amaçlı radyografi veya radyoterapi cihazları dahil , Atom Enerjisi Komisyonu'nun (COMENA) hizmetleri tarafından verilen ön izne tabidir.

Radyoaktif atıkların ithalatı yasaktır.

#### 16-Alkollü İçecekler :

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından etil alkol ithalatı, üretimi ve satışı işlemleri Sanayi ve Maden Bakanlığı tarafından verilen bir onay ile yürütülmektedir

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından alkollü içecek ithalatı, üretimi ve satışına ilişkin gerekli şartları yerine getirdikten sonra vergi idaresi tarafından verilen izne tabidir.

#### 17-Kitaplar ve süreli yayınlar :

Kitapların pazarlanması, ücretsiz dağıtımı veya sergi amaçlı herhangi bir kitap veya eserin ithalatı, Kültür Bakanlığı tarafından verilen ön izne tabidir.

Kur'an-ı Kerim'in ithalatı, tüm desteklerle ilgili kitaplar ve dini eserler Diyanet İşlerinden ön izin alınması gerekmektedir.

#### 18- Tehlikeli kimyasallar ve basınçlı kaplar :

Tehlikeli madde ve kimyasallarla uğraşan bir mesleki faaliyetin yürütülmesi, Enerji Bakanlığı'nın hizmetleri tarafından verilen ön onaya tabidir.

Tehlikeli madde ve kimyasalların ithalatı ve ihracatı Enerji ve Maden Bakanlığı'nca verilen izne tabidir.

Basınçlı kapların ve konteynerlerinin ithalatı Enerji Bakanlığı'ndan alınan izne tabidir.

#### 19-Değerli metaller (altın, gümüş ve platin) :

Ham, yarı işlenmiş veya işlenmiş altın, gümüş ve platin ithalatı yalnız, şirketin kuruluş sermayesi en az 200 milyon dolar olan ve Enerji Bakanlığınca önceden yetkilendirilen tüzel kişiler aracılığıyla yapılmaktadır.

Kıymetli madenlerin geri kazanımı ve geri dönüşümü faaliyetinin kullanılması, başvuru sahibinin gerekli spesifikasyonları yerine getirdikten sonra Valilik Vergi Direktörü tarafından verilen bir onaya tabidir.

#### 20-Balıkçı tekneleri, cihazları ve malzemeleri :

Balıkçı gemilerinin ithalatı, Balıkçılık İdaresi tarafından verilen önceden izne tabidir. İthal edilen gemiler yeni durumda olmalıdır.

#### 21-Binek Araçlar :

Binek araçların ithalatı, sadece ticari şirketler biçiminde oluşturulmuş bayilere, Sanayi'den sorumlu Bakan tarafından verilen izin kapsamında yapılmaktadır.

Yeni araçların gümrük işlemleri: Aşağıdaki belgelerin sunumuna tabidir:

- Nihai onay;
- İthalat lisansı;
- İthalat için yetkili araçların markalarını ve türlerini belirten özellikler;
- İmtiyaz sözleşmesi;

- Taşıtların madencilik hizmetleri tarafından uygunluk kontrolüne tabi tutulduğuna dair belge.

#### 22-Tütün ve tütün ürünleri :

Doğranmış, harmanlanmış veya imal edilmiş tütün yapraklarının ithalatı, Vergi Genel Müdürlüğü tarafından onaylanan tütün üreticileri tarafından yapılır.

Tütün üreticisi, anonim şirket şeklinde tüzel kişi olarak onaylanabilir, hisse sermayesi 250.000.000 DZD'ye eşit veya daha fazla olan ve hisselerin en az % 51'inin Cezayir'de ikamet eden vatandaşlar tarafından sahip olunması gerekmektedir.

Tütün ithalatı, tütün ürünlerinde piyasaya ilişkin düzenleyici otorite tarafından belirlenen sınırlar, son tarihler ve miktar dahilinde sadece tütün üreticisi olarak onaylanan üretici veya şirketin ana hissedarı tarafından işletilen kurumlar tarafından yapılır.

#### 23-İlaç ve tıbbi cihazlar :

Tıbbi alanda kullanılmak üzere farmasötik ürünlerin ve tıbbi cihazların ithalatı ve ihracatı Sağlık, Nüfus ve Hastane Reformu Bakanlığı'nın onayına tabidir.

Yıllık tahmin programlarına göre ithal edilen ilaçların ve tıbbi cihazların gümrük işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından her yıl verilen teknik vizeye tabidir.

Farmasötik ürünlerin ve tıbbi cihazların ilave ithalatı, aynı şekilde teknik ithalat koşullarına ek olarak tabi tutulmalıdır.

İthal edilen tüm farmasötik ürünler ve tıbbi cihazlar, gümrükleme tarihinde, faydalı ömürlerinin 2/ 3'üne eşit veya daha fazla geçerliliğe sahip olmalıdır.

#### 24-Kozmetik ve kişisel hijyen ürünleri :

Kozmetik ürün ve kişisel hijyen ürünlerinin ithalatında Sağlık Bakanlığının izni aranmaktadır.

#### 25- Bitkiler, bitkisel ürünler ve bitki materyali :

Tüm bitkilerin, bitkisel ürünlerinin ve bitki materyallerinin ithalatı ve ihracatı, veterinerlik sınır kontrol hizmetleri tarafından yürütülen bitki sağlığı kontrolüne tabidir.

### **B) Gümrük Vergileri:**

Cezayir'e ithalatta gümrük vergileri; hammaddeler için % 5, yarı mamuller için % 15 ve nihai ürünler için % 30 olarak belirlenmiştir. Cezayir'de uygulamada olan gümrük vergileri, Cezayir Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün <http://www.douane.gov.dz/> linkinden daha detaylı bir şekilde öğrenilebilmektedir. Söz konusu linkte ürünler bazında ticaret politikası önlemlerine de ulaşılabilir.

KDV oranı ise, bir kısım ürünlerde % 9, genel olarak ise % 19'dur. İthalat esnasında ayrıca malın CIF bedeli üzerinden % 2,4 oranında gümrük işlemleri harcı alınmaktadır.

Bu çerçevede; gümrük vergisi % 30, KDV oranı ise % 19 olan bir ürün için toplamda % 52,1 oranında bir vergiye katlanması gerekmektedir.

### C) İç Vergiler ve Oranları:

Cezayir'de şirket kazançları üzerinden Şirket Kar Vergisi (Impot sur les bénéfices des Sociétés-IBS) alınmaktadır. Bu vergi; imalat sektöründe %19, bayındırlık ve konut ile turizm sektörlerinde faaliyet gösteren firmalar için % 23, ticaret ve hizmet sektörlerindeki firmalar içinse % 26 olarak uygulanmaktadır.

Ayrıca, ciro üzerinden % 2 (enerji sektöründe % 3) oranında Profesyonel Faaliyet Vergisi (Taxe sur l'activité professionnelle-TAP) alınmaktadır.

Şirketlerin sahibi oldukları gayrimenkuller üzerinden de m<sup>2</sup> üzerinden % 3 olarak hesaplanan emlak vergileri vardır. Bu vergilerde % 50'ye varan değişik oranlarda indirimle gidilebilmektedir.

Bahse konu tüm vergiler şirketin karları üzerinden % 72,7 oranında bir vergiye tekabül etmekte olup damga vergisi, arazi vergisi gibi vergilerle birlikte yılda 27 farklı vergi ödenmesi mevcuttur.

Ayrıca gelirler üzerinden de, artan oranlı bir şekilde ve en çok % 35 oranında gelir vergisi (Impot sur le Revenu Global-IRG) alınmaktadır.

### D) Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Cezayir Standardizasyon Enstitüsü (IANOR), Sanayi ve Madenler Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmekte olup, söz konusu kurum:

- Cezayir standartlarının geliştirilmesi, yayınlanması ve yaygınlaştırılması.
- Tüm standardizasyon çalışmalarının merkezileştirilmesi ve koordinasyonu.
- Cezayir standartlarına ve kalite etiketlerine uygunluk işaretlerinin kabulü ve bu işaretlerin kullanımı için yetki verilmesi ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde kullanımlarının kontrolü
- Cezayir'de veya yurtdışında çalışmaların, araştırmaların, testlerin tanıtımı ve standartların oluşturulması ve uygulamalarının garantisini için gerekli test tesislerinin kurulması.
- Standardizasyon ile ilgili herhangi bir belge veya bilginin oluşturulması, korunması ve sunulması.
- Cezayir'in taraf olduğu standardizasyon alanlarında uluslararası sözleşme ve anlaşmaların uygulanması.
- Ulusal Standardizasyon Konseyi (CNN) ve Standardizasyon Teknik Komiteleri sekreteryasını yapmak,
- Dünya Ticaret Örgütü'nün TBT anlaşmasına uygun olarak Cezayir'in Ticarete Teknik Engeller (TBT) hakkında bilgi vermek

Konularında sorumludur. Anılan kurumun web sayfası : [www.ianor.dz](http://www.ianor.dz)

### E) Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Cezayir'de test ve belgelendirme konularında akreditasyon kuruluşu olan Cezayir Akreditasyon Kurumu (ALGERAC) ;



- İlgili ulusal ve uluslararası standartları karşılayan bir ulusal akreditasyon sisteminin oluşturulmasından,
- Ulusal kalite altyapısını tamamlamakdan,
- Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının (CAB) niteliklerini ve becerilerini değerlendirmekten;
- Akreditasyon taleplerini değerlendirmekten
- Akreditasyon kararlarını uygunluk değerlendirme kuruluşlarından yenilemek, askıya almak ve geri çekmekten;
- Benzer yabancı kuruluşlarla faaliyet programlarıyla ilgili tüm sözleşme ve sözleşmeleri sonuçlandırmaktan;

sorumludur.

#### **F) Amabalaj, Paketleme ve Etiketleme**

İthal edilen malların kalite ve uygunluklarının kontrol şartlarına ilişkin 12 Ekim 2000 tarih ve 2000-306 sayılı Karar'a atıf yapılan duyuru uyarınca; 01.01.2003 tarihinden itibaren, ürünün ambalajı üzerinde ithalatçı firma adı, malın özellikleri, üretim tarihi, son kullanma tarihi vb. bilgilerin orijinal ambalaj üzerinde arapça yada Fransızca olarak yer alma zorunluluğu bulunmaktadır.

#### **G) Teknik Engeller:**

Cezayir'in ithalatı sınırlamaya yönelik aldığı yeni tedbirler kapsamında, Cezayir'e ihraç edilen mallar yola çıkmadan önce ilgili şirketlerce Cezayir bankalarına müracaatta bulunularak kayıt numarası alınması ve ihraç konusu malların yükleme tarihinden en az 30 gün önce Cezayir bankalarına ithalat miktarının %120'sini bankaya yatırılması zorunludur.

Cezayir'e 01/01/2018 tarihinden sonra tüm ülkelerden yapılacak ihracatlarda, ihraç edilen ürünlerin mer'i ulusal veya uluslararası tüketicinin güvenliği ve korunmasına ilişkin mevzuata uygun bir şekilde üretildiğini gösteren Serbest Ticaret Dolaşım Belgesi'nin (*Attestation de libre commercialization dans le pays d'origine*) belgenin yetkili bir kurum veya kuruluş tarafından onaylanması gerekmektedir. Söz konusu belge ülkemizde İhracatçı Birlikleri tarafından düzenlenmektedir.

## 2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

### A) Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Sanayi ve Maden Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerine yürüten Cezayir Ulusal Sınai Mülkiyet Enstitüsü (INAPI) ulusal sınai mülkiyet politikasının uygulanmasından ve ticari markalar, tasarımlar, modeller ve menşe ve buluş patentlerinin kaydedilmesi, korunması, yenilenmesi ve değiştirilmesi konularında tek yetkili kurumdur.

### B) Dağıtım Kanalları

Cezayir’de zincir perakende dağıtım kanalları yok denecek kadar azdır. İç ve dış ticaret toptancılar hakimiyetinde ve eliyle yürütülmektedir. Cezayir’deki bir diğer sıkıntılı husus ise dağıtım ve lojistik kanallarının yetersiz olması ve satış noktalarının da talebe cevap verememesidir. 2019 yılı itibarıyla Cezayir’de 45 adet toptancı pazarı bulunmaktadır, bu pazarlarda açık artırma yoluyla satışlar yapılmaktadır. Tüm ticari aktivite nakit para ve çek üzerinden yürütülmektedir, kredi kartı ödemesi yoktur. Diğer taraftan 967 adet perakendeci halinin mevcut olduğu Ticaret Bakanlığı verilerinden bilinmektedir.

### C) Tüketici Tercihleri

Halkın geniş bir bölümü için tüketici tercihlerin oluşmasında fiyat en önde gelen unsur olarak rol oynamaktadır. Diğer taraftan, üst gelir grubunda yer alan kesim için kalite, marka imajı, moda gibi hususlar tüketici tercihlerinin oluşmasında etkili olduğu gözlemlenmektedir. Diğer taraftan, kültürel ve dini özellikler de tüketici tercihlerini etkilemektedir(Örneğin Ramazan ayında tüm tüketimin artması gibi). Sosyal medyada tüketici tercihlerin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır.

### D) Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

İç ticarete çek ile ödeme yaygın olarak kullanılmaktadır. Kredi kartı kullanımı yok denecek kadar azdır. İç ticaretin önemli bir kısmı nakit ödeme şekliyle gerçekleşmektedir. Satış sonrası hizmetin ve tüketici haklarının gelişmemiş olması nedeniyle, Cezayir’de satışın gerçekleşmesinde ki en önemli unsur güvendir. Diğer satışı etkileyen önemli faktör ise fiyattır. Vadeli mal satımı söz konusu değildir. Çekin ödenmemesi veya karşılıksız çıkması halinde, ağır yaptırımlar(5 yıla kadar hapis cezası) söz konusudur. Reklamlar ve promosyon faaliyetleri satışların geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadır.

### E) Kamu İhaleleri

Uluslararası ihalelerde, ihaleye katılan yerli firmalar lehine %25 fiyat farkı avantajı uygulanmaktadır. Sosyal Konut yapımına ilişkin olarak ihaleler, doğrudan temin usulüyle yapılmaktadır. Cezayir Konut Bakanlığı, anılan Bakanlığa yapılan başvuruların değerlendirmesi sonucunda üç yıllık dönemler için sosyal konut yapmaya ehil olan ulusal ve uluslararası firmaları seçmektedir. Bu minvalde sosyal konut yapmak isteyen bir idare, seçilen bu firmalar arasından herhangi biriyle anahtar teslim yöntemiyle sözleşme yapma yetkisine sahiptir. Diğer taraftan, mal ve hizmet alımına yönelik ihaleler ile sosyal konut yapımına ilişkin projeler dışındaki diğer müteahhitlik işlerinde ise açık ihale usulüyle ihaleler yapılmaktadır.

### 3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

#### Tarım ve Hayvancılık

Cezayir'in tarım ve kırsal kalkınma politikasının ana hedefi, gıda güvenliğinin sürekli olarak sağlanması ve tarım sektörü üretiminin sürdürülebilir şekilde artırılması ve kırsal alanların geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, üretim alanlarının güçlendirilmesi ve genişletilmesi çabalarının korunması, tarım sektörünün entegre yoğunlaşmasının devam etmesi, destek araçlarının uyarlanması ve ulusal ürünün denetimi insan kaynaklarının devamı ve teknik desteğin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Cezayir'in tarım konusunda ki avantajlarına ilişkin olarak, çok çeşitli tarımsal aktiviteye elverişli iklim ortamlarının var olması, halen yapılan tarımsal aktivitenin düşük oranlarda kimyasal kullanımı, büyük bir pazar olması, yıl boyunca ve sezon dışında piyasaya arz yapılması sayılabilir.

Cezayir, tarımsal arazi geliştirme, entegre çiftliklerin geliştirilmesi, pilot çiftliklerde kamu-özel sektör işbirliğini teşvik edilmesi, tarımsal mekanizasyonun gelişimi, ekonomik sulama sistemlerinin geliştirilmesi, çeşitli tarım alanlarında üretimi artırmak için gübreleme tekniklerinin geliştirilmesi, modern fidanlıkların yaratılması ve geliştirilmesi, sera bitkilerinin gelişimi, yem bitkilerinin gelişimi (yonca, hidroponik ...), küçükbaş, büyükbaş ve caprine sektörlerinde, beyaz et, meyve ve sebzelerde ve süt sektöründe tarımsal üretimin artırılması ve, depolama kapasitelerinin ve soğuk depoların geliştirilmesi konularında adımlar atmakta ve söz konusu hedefleri ulaşmada politikalar izlemektedir.

#### Sanayi

Cezayir, ülke endüstrisini daha da geliştirmeyi, modernleştirmeyi ve entegre etmeyi amaçlayan yeni bir sanayi stratejisini uygulamaya koymaktadır. Bu çerçevede, endüstriyel aktiviteyi canlandırmak, yeni iş fırsatları yaratmak ve yeni yatırımların yapılmasını sağlamak amacıyla Cezayir doğrudan yatırımları teşvik etmektedir.

Söz konusu sanayi stratejisinde aşağıda yer alan sektörler stratejik sektörler ilan edilmiştir.

- Çelik ve metalürji,
- Hidrolik,
- Elektrikli ve ev aletleri,
- Kimya ve ilaç,
- Otomotiv,
- Havacılık,
- Gemi İnşa ve Onarım,
- İleri teknolojiler,
- Gıda endüstrisi,
- Tekstil ve konfeksiyon,
- Deri ve deri ürünleri,
- Ahşap ve mobilya endüstrisi

Diğer taraftan, sanayi sektörünün ülke gayri safi yurt içi hasılası içerisinde % 60-65'lik yer tutması, çoğunlukla hidrokarbüler ürünlerine dayanmaktadır. Ülke gayri safi yurt içi hasılası içerisinde imalat sanayinin payı ise sadece % 5 seviyesindedir. Bu imalat da ana kaynağı da üretim, yönetim, yatırım, proje geliştirme, gelişme ve inovasyon yönünden yeterli olmayan ve sürekli olarak kapasitesinin altında çalışan iktisadi devlet teşebbüsleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Cezayir'de son yıllarda küçük sanayi üretiminde canlanma görünmesine rağmen, mesleki eğitimin yeterli olmaması ve başka türlü formasyon ve tecrübe imkanlarının da kapalı olması nedeni ile üretim hattında çalışacak teknisyen bulunmamaktadır. Bu durum, sanayinin gelişmesi önündeki en temel engeli teşkil etmektedir.

## Hizmetler

Cezayir'in hizmetler sektörü gayri safi yurt içi hasıla içerisinde yaklaşık % 30'luk pay ile istihdamın ana sektörünü oluşturmaktadır. Diğer tüm alanlarda olduğu gibi genellikle devlet kontrolünde olan bu alan da özel sektöre yavaş yavaş açılmaktadır. Sigortacılık, bankacılık, hava taşımacılığı gibi hizmetler bunlar arasındadır. Bununla birlikte mevduat kapasitesi çoğunlukla devletin kontrolünde olup, bankacılık ve finans kuruluşları yeterli değildir. Terör sonrası dönemin bir uzantısı olarak ve de hizmet sektöründeki yerleşik mantalite nedeniyle otelcilik ve turizm de gelişmemiş sektörler arasında yer almaktadır.

## Madencilik

Çıkarılan Madenler	2017	2018	Maden Sayısı
Demir(t)	1 066 000	900 000	6
Fosfat (t)	1 150 000	1 400 000	1
Altın (kg)	140	85	1
Gümüş(kg)	27	16	1
Tuz (t)	172 900	193 000	13
Barit (t)	30 250	56 800	5
Bentonite (t)	27 700	31 500	10
Kaolin (t)	42 500	181 000	2
Kum(t)	15 472 000	17 550 000	113
Mermer (blocc) (m3)	18 000	32 000	16
Çakıl (m3)	42 000 000	60 000 000	912

## Enerji

Cezayir'de 1877 yılında Ain Zeft'te ilk petrol kuyusu keşfinin ile başlayan enerji serüveninde, enerji sektörü, Cezayir'in GSMH'sinin % 40'ından fazlasını, bütçe gelirlerinin 2/3'ünü, ihracat gelirlerinin % 95'ine yakınına sağlayarak ülke kalkınma planlamasının lokomotifine konumuna gelmiştir. Bağımsızlığın kazanılmasından hemen sonra 1963 yılında kurulan ve sektörde tekel konumundaki devlet firması Sonatrach ile hızlanan petrol ve doğal gaz arama, çıkarma ve pazarlama faaliyetleri sonucunda Cezayir, bölgesinin ve dünyanın en önemli enerji tedarikçilerinden biri olmuştur. Cezayir Enerji Bakanlığı'na göre, 2017 yılında, anılan ülke dünyanın en büyük;

- 17'ncisi petrol üreticisi,
- 20'inci petrol ihracatçısı,

- 15'inci petrol rezervlerine sahip ülkesi,
  - 11'inci doğalgaz üreticisi ve 7'nci doğalgaz ihracatçısı,
  - Avrupa Birliği'nin en büyük 3'üncü doğalgaz tedarikçisi ve 4'üncü enerji ürünleri tedarikçisi,
  - Dünyanın en büyük 7'nci doğalgaz rezervlerine sahip ülkesi,
- konumundadır.

#### 4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

Cezayir’de sıkı kambiyo rejimi uygulanmakta olup bu çerçevede ülkeye her türlü paranın ve değerli menkulün giriş ve çıkışı kontrol altında tutulmaktadır. Bu nedenle havaalanında ve karayolu ile gelindiğinde sınırda, gümrük memuru tarafından “deklarasyon” sorulduğunda, ya da sorulmasa bile, beraberinde getirilen dövizin veya değerli menkulün “1000 Avro’yu aşması durumunda” deklare edilmesi gerekmektedir. Bunun için havaalanında pasaport kontrolünün hemen çıkışındaki bankoda form (2 adet) doldurulması zorunludur. Bu noktanın geçilerek dövizin beyan edilmemesi ve hem giriş ve hem çıkış sırasında bu dövizin kontrol ile tespit edilmesi halinde miktara bakılmaksızın dövize el konulabilmekte ve tespit edilen miktarın iki katı para cezası ve ayrıca hapis cezası söz konusu olabilmektedir.

Diğer taraftan, ülkede dövizde paralel bir piyasa oluşmuştur. Resmi kur ile serbest piyasa kuru arasında % 40-50 dolayında fark bulunmaktadır.

Ülkede genel olarak bir güvenlik sorunu bulunmamaktadır. Buna karşın, seyahatlerde başkent ve büyük kentler dışında dikkatli olunmasında fayda görülmektedir. Öte yandan bu kapsamda Cezayir Büyükelçiliğimizin uyarılarının <http://cezayir.be.mfa.gov.tr/> linkinden takip edilmesinde fayda görülmektedir. Kent merkezleri de dahil olmak üzere belirli bölgelerde takım elbise ile dolaşılması yerine daha rahat ve daha az dikkat çekici giyim tarzının seçilmesi tercih edilmelidir.

Elde cep telefonu, çanta, fotoğraf makinası vb. gibi eşyalarla dolaşılması da tavsiye edilmemektedir. Para ve benzeri değerli şeyler topluca üste alınmamalı, el çantası, portföy gibi saklama materyallerinin kullanılmamasının can ve mal güvenliği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Cezayir GMT+1 saat dilimindedir. Anılan ülkede resmi çalışma saatleri 8:30-17:00, özel sektörde ise 08:00-16:30 arasındadır. Yazın ise iş çıkış saatleri 15:30’a çekilmektedir. Türkiye ile Cezayir arasında 2 saat zaman farkı bulunmaktadır. Cuma ve Cumartesi günü hafta sonu tatilidir. Özellikle Cuma günü neredeyse tüm işyerleri kapalıdır. Bu çerçevede firmalarımızın iş seyahatlerini tertip ederken hafta sonuna denk gelecek şekilde bir seyahat planlaması yapmamaları tavsiye edilmektedir.

Her türlü görüşmeden önce randevu alınmasında fayda görülmektedir. Cezayir’de yaşanan trafik problemi ve başkente çok sıkı polis kontrolü nedeni ile randevuların zamanında gerçekleştirilmesi sorun olabilmektedir. Bu açıdan Cezayirlilerin randevularına sık sık geç gelme eğiliminde olduğunun bilinmesinde ayrıca fayda görülmektedir.

Firmalarımızın randevularına geç gelen Cezayirliler karşısında sabırlı olması, görüşme sırasında firmaların kültürel özellikleri izlenerek mümkünse yerel dil ile (Arapça’nın şivesi olan Darja) iletişim kurulması tavsiye edilmektedir. Bunun yanında ticari hayatta Fransızca yaygın olarak kullanılmaktadır. Öte yandan, Cezayir’in bazı berber (kabil) bölgeleri Arapça’yı genellikle kullanmamaktadır (Bejaja, Tiziouzu gibi). Firmalarımızın, Arapça veya Fransızca bilen personelleri olmaması halinde muhakkak tercüman ile görüşme yapmaları önerilmektedir.

Cezayirli firmaların faks, e-posta ile kendilerine yapılan iş tekliflerine zamanında ve çoğu kez de hiç cevap vermedikleri bilinmektedir. Bu çerçevede sonuç vermesi istenen ciddi pazar araştırmalarının anılan ülkeye gelinerek yapılmasında fayda görülmektedir.

Cezayir’de firmaların genellikle söz ile mutabık kalınan hususların yazıya dökülmesi aşamasında değişik tavırlar alabildiği izlenmiştir. Bu nedenle, iş bağlantısı yapan firmanın yazılı bir sözleşme ile mutabakat sağlaması tavsiye edilmektedir. Cezayirli muhataplarının güvenlerini ve yakınlıklarını temin etmek adına, Türkiye’ye davet ederek, kapasitelerini ispatlamaları önem arz etmektedir.

Cezayirlilerin büyük bir bölümünün Türk insanına karşı sıcak ve samimi duygular beslediği bilinmekle birlikte, daha farklı düşüncede, az da olsa Cezayirlilerinde var olduğunu bilinmesinde fayda vardır.

Cezayir’in ülke telefon kodu 00 213 olup sabit telefon numaraları “0” ve şehir kodu dahil olmak üzere 7, cep telefonu numaraları ise “0” dahil 10 hanelidir.

### **Cezayir pazarına girerken en çok yapılan hatalar**

- Ülkenin yaygın dillerinden birini (Arapça-Fransızca) bilmeyen uzmanlar veya idareciler vasıtası ile iş görüşmesi yapılması,
- Cezayirli veya Türk tanıdıklara aşırı güvenilerek söz ile iş yapılması,
- Havaalanında döviz deklerasyonunda bulunulmaması,
- Cezayir mevzuatının gümrükleme hususlarını bilinmeden veya hafife alınarak, mevzuata uygun olmayan malların gümrüklenmesi,
- Doğru iş partnerinin seçilmesinde yeterince titizlik gösterilmemesi,
- Ürün tanıtımı ve pazar ziyareti konusunda yeterince donanımlı olunmaması, bu konunun ihmal edilmesi,
- Her ziyaretin potansiyel bir alışveriş yapılması olarak görülmesi ve mutlaka iş akdi kurulması konusunda gösterilen sabırsızlık,
- Bazı akreditif işlemlerinin tatil sezonu, teknik yetersizlik vs. gibi nedenlerle uzaması sebebiyle müşterinin çok hızlı hareket etmeye itilmesi ve bunun sonucunda da kaybedilmesi.

## 5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

### Şirketler

04 Haziran 2020 tarihli Cezayir Resmi Gazetesinde yayımlanan Ek Bütçe Kanunu'nun 50. maddesiyle, ticari veya imalat sanayinde faaliyette bulunan yabancı sermayeli şirketlere ilişkin hisselerin %51'inin Cezayirli bir vatandaşa ait olma kuralı değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik neticesinde Cezayir ulusal ekonomi için stratejik olan sektörler dışında kalan tüm sektörlerde faaliyet gösteren yabancılar, hisselerinin %100'ü kendilerine ait olmak üzere şirket kurmaları mümkün hale gelmiştir.

Cezayir'de şirket kurma prosedürleri Milli Ticaret Sicil Merkezi (Centre National du Registre du Commerce-CNRC- <http://www.cnrc.org.dz/fr/index.php> ) tarafından yerine getirilmektedir.

E.U.R.L (Şahıs şirketi): Tek kişilik şirkettir. Yönetici, şirketin sahibi veya dışarıdan birisi olabilir. Sermayesi: 100.000 Cezayir Dinarı (1.400 ABD Doları)

S.A.R.L (Limited şirket): En az iki, en fazla 20 ortaklı şirkettir. Şirket yöneticisi, ortaklardan veya dışarıdan birisi olabilir. Sermayesi: 100.00 Cezayir Dinarı (1.400 ABD Doları)

S.P.A (Anonim şirket): En az yedi ortaklı olan bu şirketler büyük sermayeli şirket niteliğine sahiptir. Yönetim kurulu ve yönetim kurulu başkanı bulunması şarttır. Sermayesi: 1.000.000 Cezayir Dinarı (14.000 ABD Doları)

Şirket kuruluşu tamamlandığı bir başka ifade ile şirketin tüzel kişiliği oluştuğunda, ilgili bankadan bloke edilen sermayenin geri alınması mümkündür. Bu kuruluş sermayesinin bankadan yaklaşık bir ay sonra geri alınabildiği belirtilmektedir.

### Şirket Kuruluşunda İzlenecek Prosedür

- Ortakların tespiti ve ortaklık paylarının belirlenmesi,
- Kurulacak şirketin isminin tespiti ve ticaret siciline tescili,
- Şirket merkezi olacak yerin kiralanması ve noterde kira kontratı yapılması,
- Kurulacak şirketin belirlenen çalışma sahası çerçevesinde noterde statüsünün hazırlanması,
- Şirket yöneticisinin belirlenmesi,
- Şirket sermayesinin belirlenmesi,
- Şirket sermayesi olarak belirlenen paranın bankada bloke edilmesi. (Oturumu olmayanlar için bu paranın banka havalesi ya da havaalanında yapılacak resmi deklare ile getirilmesi şarttır.)
- Noterde hazırlanan şirket statüsünün mahalli gazete ve ticari sicil gazetesi ilanlarının Noter tarafından yapılması,
- Şirket ortaklarının pasaport fotokopileri,
- Şirket yöneticisinin elçilik tasdikli ve tercümeli nüfus cüzdanı örneği ve sabıka kaydı,
- Şirket merkezi olarak kiralanın yerin, bağlı olunan mahkeme tarafından tayin edilecek görevli memur tarafından resmi tesbitinin yapılması,
- Kiralanan yerin emlak borcu bulunmadığına dair Belediyeden belge alınması,
- Şirketin statüsü ve kira kontratıyla vergi dairesinde kayıt yaptırılması,
- Vergi Dairesine harç yatırılması,



- Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan belgelerin doldurularak belediyeden tasdik ettirilmesi,
- Ticaret Sicil Müdürlüğüne harç yatırılması,
- Dosyanın Ticaret Sicil Müdürlüğüne teslimi ve şirket kuruluşunun alınması,
- Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan resmi kuruluş belgesi ile birlikte vergi dairesine gidilerek işe başlama deklarasyonunun hazırlanması ve vergi kartı talebinde bulunulması,
- Notere şirket kuruluşunun tamamlandığının beyan edilmesi,
- Noterden alınacak resmi belge ile bankada bloke edilen şirket sermayesinin şirket adına açılacak hesaba aktarımı,
- Şirket kuruluşu tamamlandıktan sonra şirket yöneticisi ve ortakları oturum almak için Emniyet Müdürlüğüne başvuruda bulunabilirler,

Şirket ortakları Cezayir'e gelmeyeceklerse, yöneticiye noter tasdikli ve tercümeli vekalet vererek işlemleri yaptırabilirler. Ancak bu vekaletin Türkiye'deki Cezayir Konsolosluğu'ndan tasdik ettirilmesi gerekmektedir.

Cezayir ticaret siciline kayıt prosedürünün, özellikle ithalat ve ihracat şirketleri için her iki yılda bir yenilenmesi gerekmektedir. Bunun için kayıt sicilinin ilk alındığı tarihten sonra 2 yıl dolmadan 15 gün önce Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne başvuruda bulunmak gerekmektedir.

### **İrtibat Bürosu**

İrtibat bürosu açmak için ana şirketin tüm dokümanlarının tercüme edilerek Cezayir Konsolosluğunca onaylanmış belgelerin, Cezayir Ticaret Bakanlığı'na dosya olarak verilmesi gerekmektedir. Onay verilmesi durumunda irtibat bürosu kurulmuş olur. İrtibat bürolarının ticari faaliyette bulunma ve para transfer hakları yoktur. İrtibat Büroları her iki yılda bir Ticaret Bakanlığı nezdinde kayıt yenilemektedirler.

Ticaret Bakanlığı'na yazılı başvuruda bulunulması için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Mali koşullar: Banka nezdinde CEDAC (Konvertible Cezayir Dinarı Hesabı) hesabı açtırılması gerekmektedir. Kuruluş aşamasında 20.000 ABD Doları'nın teminat olarak bankada bloke edilmesi gerekmektedir. Bu hesaba döviz olarak yatırılan para dinar olarak çekilmektedir.

İdari koşullar: Ana şirketin statüsünün onaylı fotokopisi, büro yöneticisinin atanmasına ilişkin ana şirketin kararı, büro yöneticisinin özgeçmişi ve pasaport fotokopisi, büronun faaliyet göstereceği yere ait kira sözleşmesi.

### **Bankacılık Mevzuatı**

Cezayir'e yapacağınız ihracatlarda akreditif ve vesaik mukabili ödeme şekli dışında başka bir ödeme şekli bulunmamaktadır. Akreditif ile ödeme şekli en güvenilir yöntem olup, Müşavirlik olarak bu yöntemi kullanma konusunda ısrarcı olmanızı tavsiye ederiz. Vesaik mukabili ödeme şeklinde ise ihracat bedelinin ödenmesi tamamıyla alıcının inisiyatifinde bulunmaktadır. Çünkü ihraç eşyası Cezayir gümrüğüne geldikten sizin bankanız alıcının bankasına evrakları göndermesini müteakiben alıcı ödeme yapmaktadır. Eğer alıcı, mal gümrüğe geldikten sonra ödeme yapmaz ise sizin ihraç ettiğiniz eşya ile ilgili herhangi bir tasarrufunuz bulunmamaktadır. Bir başka husus ise, eğer bir ihraç eşyası gümrüğe geldikten 180 gün içerisinde bir gümrük işlemine tabi tutulması gerekmektedir. Yine ihraç eşyası 180

gün içerisinde hiçbir işleme tabi tutulmaz ise, gümrük idaresi oluşan ardiye masraflarını tahsil etmek için açık artırma yoluyla söz konusu eşyayı satarak eşyayı millileştirmektedir. Dolayısıyla vesaik mukabilinde alıcının avantajı ve tam inisiyatifi söz konusudur.

Vesaik mukabili ödeme şekli ise iki türlü yapılmaktadır. Birincisi, peşin, ikincisi ise 59 gün vadeli. Peşin ödemede, evraklar alıcının bankasına geldikten sonra ödeme nakit olarak bankaya yapılması gerekmektedir. Alıcı, kendi bankasına ödeme yapmadan gümrükten malı çekme olanağı bulunmamaktadır. Vadeli de ise, fatura tarihinden itibaren 59 gün içerisinde bankaya ödeme yapılması gerekmektedir. Ancak, peşinin aksine ödeme vadeli olduğu zaman alıcının bankası evrakları poliçe veya sözleşme karşılığında alıcıya vermekte ve alıcı ödeme yapmadan (vadesi gelmediği için) bankadan alınan evrakları ile gümrük işlemleri sonuçlandırılmaktadır. Bu itibarla, vadeli vesaik mukabilini alıcıya çok güvenmedikçe tercih edilmemesini öneririz.

Bilmeniz gereken bir diğer husus ise, eğer göndereceğiniz eşya olduğu gibi iç piyasada satılacak ise, bir başka deyişle herhangi işleme, montaj, üretim veya yatırım faaliyetine tabi tutulmayacak ise, alıcının, sizin ihraç eşyasını yükleme tarihinden en az 30 gün önce mal bedeli dövizin %120'sini bankaya yatırması gerekmektedir. Bu parayı yatırmadan ithalat işlemlerini tamamlayamaz. Ancak göndereceğiniz eşya burda yatırımda veya sınai faaliyette kullanılacak ise önceden mal bedeli dövizin bankaya yatırma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, eğer mal Cezayir gümrüğüne gelip alıcı ithalat işlemlerine başlamaz veya ihraç ürünü eşyayı kabul etmez ise Cezayir mevzuatına göre geri gönderme(mahrece iade) işlemlerini kendisi yapabilir, Yani oluşan ardiye masraflarını kendi ödeyip malı size geri gönderebilir. Ancak, eşyayı kabul etmemesi halinde, genellikle alıcı bu masrafları yüklenmek istememektedir. Dolayısıyla, hiçbir işlem yapmak istememektedir. Bu aşamada, taşıyıcınız veya siz söz konusu geri gönderme işlemi yapamazsınız. Ancak alıcı size söz konusu eşyayı istemediğini belirten ve geri gönderme işlemi sizin yapacağınızı belirten bir vekaletname verirse, ayrıca söz konusu eşyaya ilişkin mal bedeli dövizlerin transfer edilmediğine dair alıcının bankasından alacağınız yazı ile gümrüğe başvurmanız halinde, o zaman sizin firma söz konusu geri gönderme işlemlerine başlatabilir. Eşyanın geri gönderilmesine ilişkin başvurunun yapıldığı gün 180 günlük süre kesilir.

### **Vize, Oturma ve Çalışma İzinleri**

Cezayir'e sehayet edebilmek için Türkiye'de Cezayir Ankara Büyükelçiliği veya İstanbul Başkonsolosluğundan vize almak gerekmektedir. İki tür vize vardır: İş Vizesi ve Çalışma Vizesi.

Cezayir Hükümeti ülkedeki işsizliğin de etkisiyle, dışarıdan işçi getirilmesine belirli kriterler çerçevesinde izin vermektedir. Bu bakımdan, diplomalı kalifiye işçiler ve mühendisler için izin alınabilmesi imkan dahilinde olup resmi olmamakla birlikte 1 yabancı işçiye karşılık 3 yerli işçi istihdamını öngören bir politika uygulanmaktadır. Çalışma izni en az üç ay ve en fazla iki yıl için verilebilmektedir.